

Erdeink és az EU-csatlakozás

Az Európai Unióhoz való csatlakozási feladatok konkrét megfogalmazásakor külön kell tárgyalni és kiemelni a fejlődés gazdasági, anyagi jellegű (fa- és fatermék, vadhús és egyéb erdei termék), valamint a nem anyagi jellegű (természet- és környezetvédelem, rekreáció) céljait és irányait. Ez nem jelentheti viszont a célok és feladatok merev szétválasztását, mert ezek a legszorosabb összefüggésben vannak egymással. Az EU és a hazai felfogás szerint az erdő lényegesen több és összetettebb a fák sokaságát magába foglaló faállománynál. Ennek megfelelően fogalmaztam meg a lényegét: „Az erdő az adott területen élő fás és egyéb növények, állatok és mikroorganizmusok életközössége, biocönózisa, amelyek egymással kölcsönhatásban élve ökoszisztémát, környezeti rendszert alkotnak”.

Az EU gyakorlatában is azt jelenti ez, hogy az erdő életébe való emberi beavatkozásnak nemcsak a faállományra, hanem az erdei ökoszisztéma valamennyi alkotójára gyakorolt hatását figyelembe kell venni. Így például a fatermesztési eljárások alkalmazásakor az elsőrendű célt jelentő faállomány mennyiségi és minőségi változásával együtt az erdő egész élővilágának, az ökológiai adottságoknak a kedvező szinten való fenntartását is el kell érni. Ez a fenntartható (tartamos) fejlődés egyik alapkövetelménye, amelyre az EU tagállamok megkülönböztetett figyelmet kell, hogy fordítsanak.

Az erdőzet fejlődésének irányát és mértékét az *ökológiai adottságok*, a társadalmi, piaci igények, valamint a gazdasá-

gi és a technikai előfeltételek befolyásolják a legnagyobb mértékben. A 20. század folyamán az egész világon és főleg az EU tagállamok területén egyre fokozódott, a 21. században tovább erősödik az a felismerés, hogy az erdőzet fejlesztését nemcsak ökonómiai szempontok, a jövedelem érdekében kell szorgalmazni, hanem pénzben nem, vagy alig kifejezhető szolgáltatások (védelem, üdülés, egészség stb.) folyamatosan magas szinten való tartása miatt is. Az erdőzeti gyakorlatban a faállomány-szemlélet az *erdei ökoszisztéma szemlélettel* bővül. Az Európai Unió erdőzeti stratégiájában a gazdasági tényezők az első helyen szerepelnek. A hozzá fűzött magyarázat szerint viszont az erdő immateriális hasznának és szolgáltatásainak a jelentősége kiemelkedő, amelyet csak a gazdaságilag erős erdőzet lesz képes a bővülő igények szerint a társadalmi jólét, az egész élővilág szolgáltatáiba állítani.

A *fejlődés mennyiségi vonatkozású* oldalát (fa, fatermék, vadhús stb.) az EU-csatlakozás után is behatárolják az adott termőhelyi viszonyok és a biológiai alapok. Az erdőzeti termékekből várhatóan bővül a kereslet. A természetes anyagok iránti igény a 21. évszázadban valószínűleg gyorsabban növekszik majd, mint az igények kielégítésének a lehetősége. Ez főleg az erdőgazdálkodásra vonatkozik, ahol a fatermesztési ciklus több évtizedet, sőt egy évszázadot meghaladó időszakot is felölel. A várható erdőzeti fejlődés és az előírnyozható fejlesztés ezért itt már nemcsak a 21., hanem a 22. század gaz-

dasági, társadalmi életére is hatással lesz. Számos területen módosítani kell az eddig alkalmazott szakmai irányelveket, amelyek a sokhasznú erdő sajátosságai miatt is sokszínűbbé válnak! Rendkívül nagy tehát ezen a téren a jelen kor felelőssége.

A *minőségi követelmények* emelkedése a mennyiségiéket is meghaladja. Ez a minőség az erdőzetben rendkívül bonyolult, összetett fogalom. Nemcsak a fára, vadhúsról és egyéb termékekre vonatkozik, hanem az egész erdei ökoszisztémára vagy a vadpopulációra is. A minőségi követelmények kiterjednek az ökológiai tényezők kedvező szinten való tartására, megőrzésére, illetve helyreállítására. Az EU keretében még jobban előtérbe kerül az erdőzetnek az emberi élet minőségét javító szerepe is, az erdő és az ember!

A társadalmi kapcsolatok jelentősége minden eddigieknél nagyobb lesz.

Ez a néhány gondolat természetesen *nem tükrözi és nem is tükrözteti* mindazt, amit a magyar erdőgazdálkodás az EU csatlakozástól várhat.

Hangsúlyozni kell viszont azt, hogy az EU tagállamok számára is sokat nyújthat a magyar multifunkcionális, természetközeli erdőgazdálkodási gyakorlat példája, a magyar erdőzeti kutatás eredményei, az erdőzeti oktatás szerkezete, tartalma és színvonala. Az erdőzettudomány területén sokoldalúvá válik a kölcsönösen hasznos ismeretek cseréje, a kutatási témák összehangolása és az együttműködés előnyeinak hasznosítása.

Solyms Rezső

Közlemény

A Földművelésügyi, valamint a Művelődési és Köznevelési Minisztérium között 1994. november 9-én megkötött, határozatlan időtartamú együttműködési megállapodás alapján 1996 és 2003 között 1973 iskolafásítási pályázat került befogadásra. E ciklusban a pályázók részére az FM, illetve az FVM Erdészeti Hivatala 76,4 millió forint támogatást biztosított. Az iskolafásítási akció az iskola környezeti, esztétikai állapotának javításán túl minden bizonnyal hozzájárult a tanulóifjúság ökológiai érzékenységének emeléséhez is.

Az Európai Unió Közös Agrárpolitikája magyarországi végrehajtásában, illetve a nemzeti agrártámogatási rendszerben érintett ügyfelekkel összefüggő ügyfélregiszter létrehozásáról és az ezzel kapcsolatos nyilvántartásba vételről szóló 141/2003. (IX. 9.) Korm. Rendelet 3. §-a szerint „Közösségi támogatást, valamint a nemzeti támogatást az e rendelet alapján nyilvántartásba vett és regisztrációs számmal rendelkező ügyfél igényelheti.” E jogszabály alapján az Erdészeti Főosztály e jó célt szolgáló támogatási rendszer felmondására kényszerült, mivel az iskolák nyilvántartásba vételére nincs lehetőség.

A fásítási akcióban közreműködő kollégák eddig végzett munkáját ez úton köszönöm meg.

Erdészüdvözlettel:

Barátossy Gábor
főosztályvezető